

LUYỆN TỪ VÀ CÂU

NỐI CÁC VẾ CÂU GHÉP BẰNG CẶP TỪ HỒ ỨNG

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Hiểu được cách nối các vế câu ghép bằng cặp từ hô ứng.
2. Biết tạo câu ghép mới bằng các cặp từ hô ứng thích hợp.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

- Bảng lớp viết dàn ngang hai câu văn của BT1 (phần Nhận xét).
- Một vài tờ phiếu khổ to viết các câu ghép ở BT1, các câu cần điền cặp từ hô ứng ở BT2 (phần Luyện tập).

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

HS làm lại BT3, 4 của tiết LTVC *Mở rộng vốn từ : Trật tự – An ninh.*

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài : GV nêu MĐ, YC của tiết học.

2. Phân Nhận xét

Bài tập 1

- Một HS đọc yêu cầu của bài (Lưu ý HS đọc cả hai câu ghép).
- Cả lớp đọc thầm lại hai câu ghép ; phân tích cấu tạo : xác định các vế câu trong mỗi câu, bộ phận C – V của mỗi vế câu.
- GV mời 2 HS lên bảng phân tích cấu tạo của 2 câu ghép. Cả lớp và GV nhận xét, chốt lại lời giải đúng :

Câu ghép 1

Vế 1 : Buổi chiều, nắng *vừa* nhạt,
C V

Vế 2 : sương *đã* buông nhanh xuống mặt biển.
C V

Câu ghép 2

Vế 1 : Chúng tôi đi đến *đâu*,
C V

Vế 2 : rừng rào rào chuyển động đến *đấy*.
C V

Bài tập 2

- Một HS đọc yêu cầu của BT2.
- Cả lớp đọc thầm lại 2 câu văn ở BT1, suy nghĩ, trả lời câu hỏi.
- HS phát biểu ý kiến. GV nhận xét, chốt lại lời giải đúng :

Ý a : Các từ *vừa... đã..., đâu... đấy* trong 2 câu ghép trên dùng để nối vế câu 1 với vế câu 2.

Ý b : Nếu lược bỏ các từ *vừa... đã..., đâu... đấy*, thì :

+ QH giữa các vế câu không còn chặt chẽ như trước. VD : Hai sự việc *nắng nhạt, sương buông nhanh xuống mặt biển* ở câu a chỉ được đặt cạnh nhau, không còn QH chặt chẽ như trước.

+ Câu văn có thể trở thành không hoàn chỉnh – câu b.

* GV có thể nói thêm :

+ Các từ này nằm ngay trong bộ phận vị ngữ ; không phải là QHT. HS sẽ hiểu rõ hơn về các từ này khi học lên lớp 6.

+ Khi dùng các từ hô ứng để nối các vế trong câu ghép thì phải dùng cả hai từ, không thể đảo trật tự các vế câu cũng như vị trí của các từ hô ứng ấy.

Bài tập 3

– HS đọc yêu cầu của bài ; suy nghĩ, thay thế những từ được in đậm ở BT1 bằng những từ khác.

– HS phát biểu ý kiến. GV chốt lại lời giải đúng :

Ngoài 2 cặp từ hô ứng *vừa... đã, đâu... đấy* dùng để nối các vế câu ghép biểu thị quan hệ hô ứng, ta còn có thể sử dụng các cặp từ hô ứng như :

Với câu a : *chưa... đã..., mới... đã..., càng... càng...* :

– *Buổi chiều, nắng mới nhạt, sương đã buông nhanh xuống mặt biển.*

– *Buổi chiều, nắng chưa nhạt, sương đã buông nhanh xuống mặt biển.*

– *Buổi chiều, nắng càng nhạt, sương càng buông nhanh xuống mặt biển.*

Với câu b : *chỗ nào... chỗ ấy.*

Chúng tôi đi đến chỗ nào, rìng rào rào chuyển động chỗ ấy.

3. Phân Ghi nhớ

- Hai HS đọc lại nội dung cần ghi nhớ trong SGK.
- Một, hai HS nhắc lại nội dung cần ghi nhớ (không nhìn SGK).

4. Phần Luyện tập

Bài tập 1

– HS đọc yêu cầu của BT1, làm bài cá nhân – các em gạch một gạch chéo phân cách hai vế câu, khoanh tròn (hoặc gạch 2 gạch) dưới cặp từ hô ứng nối 2 vế câu.

– GV dán bảng 2, 3 tờ phiếu, mời 2, 3 HS lên bảng làm bài, trình bày kết quả. Cả lớp và GV nhận xét, chốt lại lời giải đúng :

Câu a : Ngày **chưa** tắt hẳn, / trăng **đã** lên rồi. → 2 vế câu được nối với nhau bằng cặp từ hô ứng *chưa... đã...*

Câu b : Chiếc xe ngựa **vừa** đậu lại, / tôi **đã** nghe tiếng ông từ trong nhà vọng ra. → 2 vế câu được nối với nhau bằng cặp từ hô ứng *vừa... đã...*

Câu c : Trời **càng** nắng gắt, / hoa giấy **càng** bông lên rực rỡ. → 2 vế câu được nối với nhau bằng cặp từ hô ứng *càng... càng...*

Bài tập 2

– Cách thực hiện tương tự ở BT1. GV lưu ý HS : Có một vài phương án điền các cặp từ hô ứng thích hợp vào chỗ trống ở một số câu.

– GV mời 3, 4 HS lên bảng làm BT trên phiếu. Cả lớp và GV nhận xét, chốt lại lời giải đúng, tính điểm cao hơn cho những HS có nhiều phương án điền từ :

Câu a : Mưa **càng** to, gió **càng** thổi mạnh.

Câu b : Trời **mới** hừng sáng, nông dân **đã** ra đồng.

Trời **chưa** hừng sáng, nông dân **đã** ra đồng.

Trời **vừa** hừng sáng, nông dân **đã** ra đồng.

Câu c : Thủy Tinh dâng nước cao **bao nhiêu**, Sơn Tinh làm núi cao lên **bấy nhiêu**.

5. Củng cố, dặn dò

GV nhận xét tiết học. Dặn HS ghi nhớ kiến thức đã học về cách nối các vế câu ghép bằng cặp từ hô ứng.